

Sirküler Tarihi : 19.12.2008
Sirküler No : 2008/117

31.12.2008 TARİHİNDE SÜRESİ BİTECEK MALİ UYGULAMALAR

Çeşitli yasal düzenlemelere istinaden uygulanmakta olan bazı müesseselerin süresi 31.12.2008 tarihinde sona erecektir. Bu uygulamaların süre uzatımına yönelik olarak Sirküler tarihi itibarıyla herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

1. SERBEST BÖLGELERDE ÇALIŞTIRILAN PERSONELE ÖDENEN ÜCRETLERE İLİŞKİN GELİR VERGİSİ İSTİSNASI :

Bilindiği gibi serbest bölgelerde uygulanan vergisel teşviklerin yasal dayanağını 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nun geçici 3'üncü maddesi oluşturmaktadır. Bu maddenin 1'inci fıkrasının (b) bendi ile, 6.2.2004 tarihi itibarıyla faaliyet ruhsatı almış tüm mükelleflerin serbest bölgelerde istihdam ettikleri personele ödenen ücretler 31.12.2008 tarihine kadar gelir vergisinden istisna edilmiştir. 2008/112 sayılı Sirkülerimizde açıklandığı üzere, 3218 sayılı Kanun'un geçici 3'üncü maddesi 5810 sayılı Kanun ile 1.1.2009 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere değiştirilerek söz konusu istisnanın imalat faaliyeti ile uğraşan mükelleflerde belli şartlarla devamı sağlanmıştır. Bu istisna Avrupa Birliği'ne tam üyeliğin gerçekleştiği yılın sonuna kadar uygulanacaktır. İstisnanın uygulanabilmesi için, serbest bölgelerde üretilen ürünlerin FOB bedelinin en az % 85'inin ihraç edilmesi gerekmektedir. İmalat dışı faaliyetlerle uğraşan mükelleflerde ise istisna 31.12.2008 tarihinde sona erecektir.

2. SERBEST BÖLGELERDE GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLERLE İLGİLİ DAMGA VERGİSİ VE HARÇ İSTİSNASI :

3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nun geçici 3'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (c) bendine göre, 6.2.2004 tarihi itibarıyla faaliyet ruhsatı almış tüm mükelleflerin serbest bölgelerde gerçekleştirdikleri faaliyetlerle ilgili olarak yapılan işlemler 31.12.2008 tarihine kadar her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır. 2008/112 sayılı Sirkülerimizde açıklandığı üzere, 3218 sayılı Kanun'un geçici 3'üncü maddesi 5810 sayılı Kanun ile 1.1.2009 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere değiştirilerek, 1.1.2009 tarihinden itibaren Avrupa Birliği'ne tam üyeliğinin gerçekleştiği yılın sonuna kadar, serbest bölgelerde gerçekleştirilen faaliyetlerle ilgili olarak yapılan işlemler ve düzenlenen kağıtlar damga vergisi ve harçtan müstesna tutulmuştur. Böylece söz konusu istisnanın damga vergisi ve harç yönünden devamı sağlanmıştır. Damga vergisi ve harç istisnası imalatçı olmayan mükellefler için de uygulanmaya devam edecektir.

3. 5084 SAYILI KANUNA İSTİNADEN UYGULANAN GELİR VERGİSİ STOPAJI VE SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ TEŞVİKİ İLE ENERJİ DESTEĞİ UYGULAMASI :

Bilindiği gibi 5084 sayılı Kanun'un 3,4 ve 6'ncı maddelerinde, 31.12.2008 tarihine kadar uygulanmak üzere, kapsama giren illerde gelir vergisi stopajı ve sigorta primi işveren hissesi teşviki ile enerji desteği gibi destek ve teşvikler öngörülmüştür. Her ne kadar madde metninde istisnanın 31.12.2008 tarihine kadar uygulanacağı belirtilmiş ise de, söz konusu Kanun'un 7/h maddesinde, bu Kanun'un 3,4 ve 6'ncı maddelerinde yer alan destek ve teşviklerin, bu maddelerde belirtilen sürelerle bakılmaksızın Kanun kapsamına giren illerdeki yeni yatırımlardan

31.12.2007 tarihine kadar tamamlananlar için 5 yıl, 31.12.2008 tarihine kadar tamamlananlar için 4 yıl, 31.12.2009 tarihine kadar tamamlananlar için ise 3 yıl süre ile uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

4. DAHİLDE İŞLEME VE GEÇİCİ KABUL REJİMİ KAPSAMINDA İHRAÇ EDİLECEK MALLARIN ÜRETİMİNDE KULLANILACAK MALLARIN TECİL-TERKİN KAPSAMINDA TEMİNİ :

Bilindiği gibi KDV Kanunu'nun geçici 17'nci maddesine göre, dahilde işleme ve geçici kabul rejimi kapsamında ihraç edilecek malların üretiminde kullanılacak maddelerin yurt içinden KDV ödenmeksizin tecil-terkin kapsamında temini mümkündür. Yaklaşık 10 yıldır yürürlükte olan ve başarı ile uygulanan bu müessesenin, ilgili maddede yer alan hüküm nedeniyle 31.12.2008 tarihinde sona ermesi söz konusudur. Geçici 17'nci madde ile yapılan bu düzenleme yerli hammadde üreticilerini haksız rekabetten kurtarmakta olduğu için, başta tekstil, metal, kimya, otomotiv ve gıda sektörleri olmak üzere ihracata yönelik üretim yapan yerli sanayicilerimizi yakından ilgilendiren bu müessesenin süresinin uzatılmasına, hatta kalıcı hale getirilmesine şiddetle ihtiyaç vardır.

5. YATIRIM İNDİRİMİ HAKLARI :

Bilindiği gibi 5479 sayılı Kanun'la 1.1.2006 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yatırım indirimi uygulaması yürürlükten kaldırılmış, Gelir Vergisi Kanunu'na eklenen geçici 69'uncu madde ile de müktesep haklar korunmaya çalışılmıştır. Söz konusu geçici maddeye göre, mükelleflerin 31.12.2005 tarihi itibarıyla mevcut olup, 2005 yılı kazançlarından indiremedikleri yatırım indirimi tutarları ile,

- 24.4.2003 tarihinden önce yapılan müracaatlara istinaden düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında GVK'nun mülga Ek1-6 ncı maddeleri çerçevesinde başlanmış yatırımlar için belge kapsamında 1.1.2006'dan sonra yapılacak yatırımlar ile,
- GVK'nun mülga 19 ncu maddesi kapsamında 1.1.2006 tarihinden önce başlanan yatırımlarla iktisadi ve teknik bütünlük arz edip bu tarihten sonra yapılan yatırımlar üzerinden,

31.12.2005 tarihinde yürürlükte bulunan mevzuata göre hesaplanan yatırım indirimi tutarlarının, 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait kazançlardan indirilmesi mümkündür. Görüldüğü gibi yatırım indirimi son olarak 2008 yılı gelir veya kurumlar vergisi beyannameleri üzerinde uygulanabilecek, 2008 yılı kazancının yetersiz olması nedeniyle indirilemeyen tutarlar sonraki yıllara devretmeyecek, başka bir ifade ile bunların indirim hakkı kaybedilecektir. Bu vesile ile belirtmek isteriz ki bu hüküm Anayasa Mahkemesi'nin gündeminde. Yüksek Mahkeme yürütmenin durdurulması talebini reddetmiş, ancak esas hakkında kararını henüz vermemiştir.

Bu konuda bir hususu daha belirtmek isteriz :

Bilindiği gibi geçmiş yıl zararlarının mahsubu konusu yakın zamana kadar mülga 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun "indirilecek giderler" başlıklı 14'üncü maddesinde düzenlenmişti. Bu nedenledir ki geçmiş yıl mali zararları bir gider unsuru olarak "zarar olsa dahi indirilebilecek istisna ve indirimler"den sonra mahsuba konu edilmekteydi. Ancak mülga 5422 sayılı Kanuna eklenen mükerrer 14'üncü maddede zarar mahsubu beyanname üzerinde yapılacak indirimlerden biri olarak düzenlenmiştir. Bu anlayış 5520 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesi ile de korunmuş, ancak zarar mahsubu diğer indirimlerden ayrı bir madde olan 9'uncu maddede düzenlenmiştir. Diğer indirimleri düzenleyen 10'uncu maddede, bu maddede öngörülen indirimlerin yine maddede belirtilen sıra dahilinde yapılacağı hükme bağlandığı halde zarar mahsubuna yönelik böyle bir hüküm yoktur. Yatırım indirimi ise GVK'nun içinde düzenlenmiş olup, kurumların da bu indirimden yararlanacağı GVK'nun ilgili maddesinde hükme bağlanmıştır. GVK'nun geçici 69'uncu maddesine istinaden yapılacak yatırım indirimi uygulaması açısından da bu durum geçerlidir.

Görüldüğü gibi, yatırım indirimi ile zarar mahsubundan hangisinin öncelikle uygulanacağına yönelik herhangi bir yasal düzenleme yoktur. Kurumlar Vergisi Beyannamesi Formatındaki yönlendirme, geçmişte olduğu gibi öncelikle geçmiş yıl zararlarının mahsubu yönündedir. Bu konuda verilmiş yakın tarihli muktezalar da vardır. Yatırım indiriminin beş yıldan fazla devretme hakkının bulunduğu eski dönemlerde bu anlayış mükellef lehine olduğu için uygulanmıştır. Ancak GVK'nun geçici 69'uncu maddesi ile bu indirimin 3 yıl ile sınırlandırılmasının ardından mükellef aleyhine sonuç verebilecektir. Bu nedenle dileyen mükellefler beyannamelerini bu açıdan ihtirazi kayıtlarla verebilir.

Saygılarımızla.